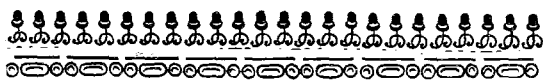

nat fiind, pre oarecare neștiut au culcat în cort, carele s-au întîmplat de au petrecut a aceleua patimă. Și făcîndu-să tare războiu și lucrurile mai vîrtos fiind tari la Antioh, Arsenoi mergînd destul ruga puterile cu jale și cu lacrimi, fiind cu cosițele dezlegate, să-ș ajute lor, și fiilor, și muierilor, cu îndrăznire, făgăduindu-se să dea celor ce vor birui, la fieștecarele, doao talere de aur. Și așa să întîmplă a peri vrăjmașii cu ceale pre leage ale mînilor izbîndiri, și mulți s-au și robit. Și biruind vicleșugul, socoti ceale de aproape sate mergînd să le mîngîie. Și, făcînd [Ptolomeu] aceasta și besearicelor daruri împărțindu, cu bună îndrăznire pre cei supuș i-au făcut. Și jidovii, trimițînd cătră Filopator, de la bătrînime și de la cei mai de folos, pentru închinăciunea și pocloane să-i ducă și de ceale ce s-au întîmplat să-i iarte, să întîmplă mai vîrtos el să să îndeamine cît de curînd cătră ei să meargă. Mergînd la Ierusalim și jîrtvuind Celui prea mare Dumnezău, și daruri dînd, și den ce era prilej oarece locului făcînd și viind la loc, și, cu sîrguială și cu bună cuviință minunîndu-să, deaca mearse, și, mirîndu-se și de a besearicii bună rînduială, gîndi să să svătuiască să între la besearcă. Și ei, zicînd cum nu să cade a să face aceasta, pentru căci nici celor dentru limbi iaste slobodu, nici la toți preoții, ce numai celui ce povățuiaște tuturor, arhiereului, și acestuia o dată într-un an, el nici într-un chip vrea să asculte. Și leagea citindu-se, nici într-un chip părăsi, aducînd pre sine înainte zicînd că trebuie a intra, și, măcară că ei sînt lipsiți de aceea cinste, iară „eu nu trebuie a fi lipsit“. Și-i întreba pentru care pricină, întrînd el la toată besearca, nimene nu l-au oprit dentr-acea ce era acolo. Și oarecarele, negîndit mai nainte, zise: „Rău aceasta să face“; iară el zise: „Făcîndu-se aceasta pentru vreo pricină, au nu, tot voiu intra eu, și vrînd ei și nu“. Iară preoții, cu toate veșmintele, căzuți fiind înainte și rugîndu-se Celui prea mare Dumnezău să ajutorească la nevoia ce să întîmplase și pornirea celui ce rău să apuca să o mute și de strigare cu lacrimi bisearca umplîndu-o, cei ce rămăsease în cetate, turburîndu-se, au săritu, neștiind ceaea ce să face. Și fecioarele ceale închise den cămări, cu ceale ce le-au născut, s-au pornit și, cu cenușă și prah capetele-ș presărînd, cu tînguiuri și cu suspini ulețile umplea. Și ceale de curînd adunate den ceale spre întîmpinare rînduite cămări, și cea ce să cuvine rușine lăsînd, alergătură fără de cale în cetate făcea. Iară pruncii cei născuț de curînd lăsînd

AL MACAVEILOR CUVÎNT AL TREILEA

CAP I

Lară Filopator, înțelegîndu de la cei ce s-au adus luarea care s-au făcut locurilor celor de supt biruința lui de Antioh, porunci la toate puterile lui, pedestrime și călărime, să să strîngă; și, pre soru-sa, Arsenoi, împreună luîndu-o, s-au pornit pînă la locurile ceale despre Rafain, unde era tăbărîți cei ce era cu Antioh. Iară Theodot oarecarele, gîndind a plini viclenia și luîndu den ceale de mai nainte rînduite supt ascultarea lui potolomeiești arme ceale mai tari, să duse noaptea la cortul lui Ptolomeu, ca sîngur să-l ucigă pre el și cu acestea să să răsipească războiul. Și pre acesta scoțîndu-l Dositheu, cel ce să chema al lui Drimil, de neam jidov și, mai apoi, schimbîndu ceale legiuite și de ceale părintești porunci înstrii-

du-i mumînile și doicile într-o parte și într-alta, unele pren case și altele pre ulițe. fără de poruncă, la cea prea mare bisearecă să aduna. Și de multe fealiure era ruga celor ce la aceasta să aduna, spre ceale ce fără de cuviință de dînsul să ispitia. Și împreună cu aceștea, cetățeanii, îndîrjîndu-se, nu îngăduia săvîrșitul lui, arătîndu-se și cugetînd ce era voia lui să plinească; și, strigînd să facă pornirea spre arme și cu îndrăznire pentru cea părintească leage să moară, destulă gîlceavă au făcut în locul acela. Și abia de cătră preoți și de cătră cei bătrîni întorcîndu-se, la aceeaș a rugii stare era. Și mulțimea ca mai nainte într-o aceste să afla rugîndu-se; iară bătrîni care era cu împăratul mult să ispitia a muta cel semeț al lui gîndu de la svatul cel ce gîndise. Și dîrjîndu-se și toate lăsîndu-le, și întrare făcea, gîndind să puie săvîrșit la ce au zis mai nainte. Acestea dară și cei ce era prejur el văzînd, să înturnară ca să să roage cu ai noștri Celuia ce toată tăria are, celor ce era acolo să le ajute, luînd aminte la cea fără de leage și mîndră facere. Și, de strigarea cea îndesită și plină de dureare a gloatelor ce să aduna, era o strigare neînchipuită, pentru că să părea nu numai oamenii, ce și zidurile și țărîna toată a răsuna, precum toți moartea atuncea poftia, decît a locului spurcare. Iară arhierul Simon, în preajma besearicii îngenuchind și mîinile întinzîndu-le cu bună rînduială, au făcut ruga într-acesta chip: „Doamne! Doamne, Împăratul ceriurilor și Stăpîne a toată zidirea, Sfinte într-o sfinți, Sîngur-biruitoriu, Întru-tot-țitiotoriu, ia aminte spre noi, carii ne supunem de cel necurat și spurcat, fiind înfierbîntat cu dîrjîie și puteare, pentru că Tu, Cela ce ai zidit toate și toate biruiești, putearnic, drept ești, Care judeci pre cei ce verice cu semeție și cu trufie fac, Tu pre cei ce au făcut dentîiu strîmbătate, întru carii și uriași era, cu vitejie și-ndîrjire nădejduindu-să, i-ai stricat, aducînd preste ei nemăsurată apă. Tu pre sodomleanii cei ce au făcut mîndria, dovediți cu răutățile făcîndu-să, cu foc și cu iarba pucioasă i-ai arsu, pildă puind celor den urmă. Tu pre cel dîrzu Farao, care de tot au robit pre norodul Tău cel sfînt, Israil, cu multe și cu de multe fealiure de munci ispitindu-l, ai arătat puternicia Ta; preste carele ai arătat tăria Ta cea mare și, gonindu el cu cară și cu mulțime de gloate, l-ai acoperit în fundul mării; iară pre ceia ce s-au încrezut într-o Tine, Cela ce a toată zidirea puterniceaște, întregi i-ai purtat, iară ei, cunoscînd faptele mîinii Tale, Te-au lăudat pre Tine, pre Cel Atotțitioto-

riul. Tu, Împărate, Care ai zidit pre cel nesăvîrșit și nemăsurat pămînt, ai ales cetea aceasta și ai sfințit locul acesta, spre numele Tău Celui de toate nelipsit, și ai slăvit cu arătare luminată, întărire făcînd lui cătră mărirea celui mare și cinstit numelui Tău. Și, îndrăgînd casa lui Israil, făgădui-ai dară că, de va fi noao vreo urîciune și ne va cuprinde pre noi strînsoare și, viind la locul acesta să ne rugăm, vei asculta ruga noastră. Și dară credincios ești și adevărat și, de vreame ce, de multe ori, necăjindu-să părinții noștri, le-ai ajutat întru smerenie și i-ai izbăvit de mari primejdii, iată și acum, Sfinte Împărate, pentru ceale multe și mari ale noastre păcate, ne chinuim și ne-am supus vrăjmașilor noștri și ne-am părăsit întru neputințe. Și, la căderea noastră, cel dîrzu și spurcat acesta să meșterșugeaște să ocărăscă pre cel pre pămînt arătat numelui mării Tale sfîntu locu; pentru că lăcașul Tău iaste ceriul ceriului, neajunsu la oameni iaste; iară de vreame ce ai binevrut să fie mărirea Ta într-o norodul Tău, Israil, ai sfințit locul acesta. Să nu ne osîndești pre noi într-o necurăția acestora, nici să ne îndireptezi pre noi într-o spurcare, ca să nu să laude cei fără de leage într-o mînia lor, nici să să veselească într-o mîndria limbii, zicînd: ‘Noi am călcat Casa sfințeniei, în ce chip să calcă casele urîciunilor’. Stinge păcatele noastre și răsipeaște smintealele noastre și arată mila Ta în ceasul acesta, degrabă să ne apuce pre noi mai nainte milosîrdiile; și dă laudă în gura celor căzuți și zdrobiți cu sufletele, făcînd noao pace aici“. Iară Cel atotvătătoriu și Dumnezău mai nainte decît toate Sfînt într-o sfinți, auzînd cea după obiceiul rugăciune, pre cel ce cu ocară și dîrjire tare era rîdicat, îl bătu pre el încoace și încoala, scuturîndu-l pre el ca o trestie de vînt, cît la pămînt fără ispravă zăcea, încă și la mădulare slăbănogit, cît nici a striga nu putea, fiind împletecit cu direaptă judecată; pentru aceea prietenii și păzitorii trupului lui, văzînd cea grabnică și iute osîndă care l-au cuprins pre el, temîndu-se ca nu și de viață să să lipsască, degrabă pre el l-au tras, cu nespuse frică, spăimîntați fiind. Și cu vreame mai apoi trezvindu-se pre sine, nici într-un chip spre căință au venit după certare, ce cu înfricoșare amară au purces și, sosînd la Eghipt și ale răutății adăogînd, și pren cei ce mai nainte s-au arătat împreună ostenitori și cu alții care era osebiți de toată dreptatea, nu numai cu ceale nenumărate spurcăciuni fu destul, ce și la atîta dîrjire veni, cît blesteame pren locuri să puna și, mulți dentru prieteni căutînd la [a] împăratu-

lui punere-înainte, și ei urma după voia lui. Și puse înainte împăratul între norod asupra limbii să dea hulă și, spre ceale de curte turnuri stâlpi rădicind, au săpat scrisoare: „Niciunul den ceia ce nu jîrtvuiesc la sfintele lor să nu între, și toți jidovii spre scrisoare-de-norod și la rînduială de poslușire să să aducă; și pre cei ce vor răspunde împotriva, cu sila aducîndu-i, de viață să-i primenească, Și cei ce să scriu, să să însemneaze pren foc la trup cu însemnarea lui Dionisu, frunză de iaderă, pre carii i-au și osebit la domnia cea ce mai nainte s-au prădat“. Și ca nu la toți supărătoriu să să arate, scrise dedesupt: „Iară de vor vrea unii dentru ei să petreacă întru cei ce după slujbele jîrtvelor sînt învățați, aceștea tocmai cetățeani cu alexandreanii să fie“. Unii dară la cetate, urînd ceale de bună-credință ale cetății tréapte, pre lesne pre sine să da, ca cum oarece mare cinste ar lua de la petreacerea ceaea ce ar fi împreună cu împăratul. Iară cei mai mulți cu vitejăsc suflet s-au întărit și nu s-au despărțit de cătră buna credință; și banii pentru viață schimbîndu-i, fără de frică să ispitia pre sine să să mîntuiască de scrisori și cu bună nădejde era ajutoriu să nemerească. Și pre cei ce să depărta de ei să scîrbiia de ei și ca pre niște vrăjmaș ai limbii îi judeca și de cea de obște lăcuință și de bună trebuință îi lipsia, carele și înțelegînd păgînul, întru atîta s-au scîrbit, cît nu numai la Alexandria să scîrbiia, ce și celor den țară mai cu greu să împoncișa. Și porunci sîrguind să-i strîngă pre toți într-un loc și cu prea rea moarte den viață să-i primenească. Și aceastea gătîndu-se, veaste rea să suna asupra neamului la oameni pohitori de rău, dîndu-se pricina spre voie ca, dentru ceale de legi pre ei oprîndu-i, iară jidovii era păzînd cea spre împărați buna voire și credință neîndărătnicită și cinstind pre Dumnezău și cu [a] Acestuia lege petrecînd, osebite făcea asupra lor și surpări, pentru care pricină la unii urîți să arăta, și, cu facerea cea bună a celor direapte împodobînd lăcuința, la toți oamenii cu bună voie să afla. Deci cea pentru neam întru toți vestită bună facere cei streini de fealiu nici într-un chip o au numărat, iară cea pentru închinăciune și a mîncărilor osebite vestia, zicînd a nu fi oamenii nici cu împăratul, nici cu puterile împreună la tocmeală, ce cu rea voie a fi. Și mult oarece lucrurilor împotrîndu-se, și cu fieștece hulă au ațîțat; iară cei de pren cetate elini nemică avînd strîmbătate, gîlceavă nenădejduită prejur oameni văzînd și alergături împreună neostenite făcîndu-se, a ajuta nu putea, că tirănească era porunca; ce să ruga și cu greu să avea și a să

schimba aceastea gîndiia, pentru că nu așa va fi necăutată o adunare ca aceasta, nemica greșînd. Și însă oarecarei vecini și priatini, și împreună neguțătorînd pre taină, pre unii trăgîndu-i cătră ei, credințe le da să să scutească împreună și cu tot denadinsul să priimească spre ajutoriu. Acela dară [Ptolomeu] pentru cea deocamdată bună nărocire semețîndu-se și nu văzînd a Celui prea mare Dumnezău tărie, ce gîndînd pururea întru acelaș sfat să rămîie, scris-au asupra lor cartea aceasta: „Împăratul Potolomeu Filopator—celor de la Eghipet și pre alocurea voivozi și oșteani, să să bure și să fie sănătoși! Sănătos sînt și eu singur și lucrurile noastre den oștirea cea de la Asia ce s-au făcut noao, carea, știț și voi, cu a dumnezăilor cătră noi nescăzută ajutorie și cu a noastră vitejie, după cuvînt, spre foarte bun săvîrșit aducîndu-se, gînditam dară nu cu silă de suliță, ce cu blîndeate și cu multă iubire de oameni să aplecăm limbile ceale ce lăcuiesc în Gropilata Siria și Finichi și bine să le fac, cu bucurie; și celor de pren cetăți sfințenii împărțîndu-le venituri multe, mers-am și la Ierusalim, suîndu-ne să cinstim beseareca celor păgîni și celor ce niciodinioară încetează de nebunie. Iară ei, cu cuvîntul priimind a noastră venire, iară cu lucrul—cu ficleșug, poftînd noi să întrăm la beseareca lor și cu ceale cuvîitoare și prea frumoase danii să cinstim, ei, cu semeții mai vechi purtîndu-se, ne-au oprit pre noi de intrare, rămîind de cinstea noastră, pentru carea avem cătră toți oamenii iubire de oameni. Și gîndul cel rău al lor cătră noi aiave l-au arătat, ca numai sînguri ei dentru limbi împăraților și făcătorilor de bine împoncișîndu-se, nemica de conoștință vor să sufere. Și noi, cu nebunia lor fiind cuprinși, cu biruință ne-am întors; și la Eghipet, tuturor limbilor cu iubire de oameni întimpinîndu-ne, precum să cădea am făcut; și la aceastea, spre cei ce sînt de un fealiu cu ei nimenui pizmă n-am ținut; și pentru ajutoriu și pentru ceale încredute lor cu prostime, ceale de început întunearece lucruri îndrăznînd a le premeni am vrut, și politiei alixandreanilor pre ei să-i învrednicim și părtași celor de-a pururea preoți să-i facem. Iară ei, împotrîvirea priimind și cu cel dempreună săditu răul nărav bine lepădînd și pururea la rău abătîndu-se, nu numai s-au întors de cătră cea scumpă politie, ce încă să scîrbesc și cu cuvîntul și cu faptul spre cei puțin dentrînșii carei să află spre noi cu bună cunoștință, pururea ei bănuind pre cel fără de cins.e rău traiu, că noi curînd vom strica tocmealele. Pentru aceaea și cu seamne bine adevărîndu-se, aceștea în tot chipul a

gîndi rău spre noi, și socotind mai nainte ca nu cîndai, mai apoi, fără de veaste, turburare făcîndu-se, pre aceștea păgîni, de după dos vînzători și varvari vrăjmaș vom avea, poruncit-am dară, îndată ce va sosi cartea aceasta, într-aceaeaș zi, pre cei însămnați, împreună cu muierile și copiii, cu ocară și pradă să-i trimiteț cătră noi, în legături de fier de petutinderea legați, spre nesuferită primejdie, cu rea cinste și cu frica cea ce să cade celor răi. Pentru că, aceștea cu toții certîndu-se, am socotit de acum nainte desăvîrșit noao lucrurile întru bună stare și mai bună voință să să așaze. Iară cine va ascunde pre oarecarele den jidovi, de la bătrîn pînă la copil mic, pînă la cei de supt țîță, foarte cu groaznece munci să va căzni, cu toată casa. Și cine va spune pre cel ce va ascunde, acela va lua avearea celui ce va cădea supt vină, și, den argintul împărătesc, drahme 2000, și de slobozenie să va cununa. Și tot locul unde să va simți acoperindu-se jidov, peste tot neumblat și arsu de foc să să facă, și la toată muritoarea fire întru tot fără de treabă să să socotească peste toată vremea“. Și al cărții izvod așa au fost scris. Și petutinderea, unde să întimpla această poruncă, bună desfătăciune de norod să făcea limbilor, cu clicuri și bucurie, ca cum s-ar fi arătat lor cu îndrăznire cea mai denainte în cugetul lor pizmă rea. Iară jidovilor nesuferită plîngere era și întru tot tînguită strigare cu lacrimi, cu suspini înfierbîntate ale inimii lor, dupătutindenerea plîngînd peirea cea nenădejduită, care fără de veaste s-au judecat lor. Care leage sau cetate, au care loc peste tot lăcuit sau care uliță nu să împlea de tîngui și de plînsori pentru dînșii? Pentru că așa, cu amărăciunea sufletului, fără de milă, de domnii cei de pren cetăți, toți dempreună să trimitea, cît și unii den vrăjmașii lor, luînd înaintea ochilor lor mila cea de obște pentru ceale striine munci și socotind cea nearătată a vieții surpare, lăcrăma de cea de trei ori ticăloasă trimitere a lor; pentru că să aducea mulțimea de bătrîni albi de cărunteate, cea de bătrîneate cujbită zăbavă a picioarelor, cu pomirea întoarcerii a silnicii înfricoșări fără de rușine, spre călătorie iute îndemîndu-se; și ceale tinereale, care de curînd era venite spre cămara cea de nuntă a împreunării de viață, în loc de veselie lua plîngeri, și cosițele, ceale unse cu mir, de prah întinate și descoperite aducîndu-se, plîngere, în loc de cîntări de nuntă, cu toate împreună începea, ca cînd ară fi răsfireate ca prăzi de alte limbi și, legate de nărod,

pînă la băgarea în corabie să trăgea cu sila. Și ai acestora bărbați, cu lațuri în loc de cununi grumazii fiindu împleteciți, cu cea crescută vîrstă a tinerețelor, în loc de desfătăciune și tinerească răsfățare, zilele ceale rămase ale nuntelor cu plîngeri le petrecea, lîngă picioare văzînd iadul zăcînd. Și să pogorîră ca hiarăle, aducîndu-se în legături de fier, cu nevoie, unii de cumpenile corăbiiilor de grumazi prinși cu cuie, iară alții la picioare cu țapene obezi fiindu încuiați, încă și cu cea ce să afla deasupra deasă podire lumina astupînd, ca de toate părțile întunecați să le fie ochii; nume de vicleani iau, în toată meargerea pre apă. Și aceștea, în șaică aducîndu-se și meargerea obîrșîndu-se, precum era poruncit de împăratul, porunci să-i tăbărescă înaintea cetății, unde era locul de alergăturile cailor, la așăzare largă peste măsură; și la arătare foarte cu bun prilej stînd la toți ceia ce mergea la cetate și la ceia care dentr-aceștea ieșia la țară spre călătorie, ca nici cătră puterile lui să să împreune, nici întru tot nemica să-i învrednicească la cetate. Și deaca să făcu aceasta, auzînd pre cei den cetate, cei ce era de o limbă cu ei, că ies pre ascuns mai adease să plîngă cea fără cinste a fraților dosadă, mîneindu-se, porunci și acestora într-acelaș chip cu nevoință [ca] acelora să le facă, nelipsiți fiind nici într-un chip de a acelora muncă, și să să scrie tot neamul anume, pentru că nu ca la cea cu puțin mai nainte arătată a faptelor robie cu trudă, ce, căznindu-se cu poruncitele munci, mai apoi să să stingă supt vreme de o zi. Făcutu-s-au dară scrisoarea acestora cu amară sîrguală și cu cea iubitoare de cinste împreună șădeare, de la răsăriturile soarelui pînă la apusuri, nesăvîrșit, luînd săvîrșitul preste zile 40. Și tare și neîncetat împăratul, plin de bucurie fiind, ospeațe la toți idoli făcînd, cu minte rătăcită departe de adevăr și cu spurcată gură lăudînd chipurile ceale surde, care nu pot lor să grăiască sau să le ajute, iară la Cel preamare Dumnezeu ceale necuvioase grăind. Iară după ce trecu vremea care s-au zis mai nainte, au adus scriitorii răs-puns la împăratul, nemaiputînd să facă scrisoarea jidovilor, pentru cea nenumărată a lor mulțime, măcară că era pren țară încă cei mai mulți, unii încă pren case adunați fiind, alții pre alocurea, cît cu nepu-tință era la toți domnii despre Eghipt. Și înfricoșîndu-i pre ei mai vîrtos, ca cînd ară fi luat daruri spre meștersuguirea scăpării, să întimplă aiave el pentru aceasta a să adeveri, zicînd ei cu dovedire că și hîrtia și condeaietele ceale de scris, cu care fă-

cea treaba, să să fie sfișit. Și aceasta era lucrarea proniei cei nebiruite a Celui ce den ceriu ajuta jidovilor. Atuncea, chemînd pre Ermon, care era spre purtare de grijă a pililor, cu grea urgie fiind plin și cu scîrbă întru tot nepremenit, porunci, supt ziua cea viitoare, cu mertice de tămîie de ajunsu și cu vin mai mult neamestecat, pre toți pilii să-i adape, fiind la număr 500, și, sălbătăcindu-se cu datul băuturii den destul, să-i bage spre întimpinarea morții jidovilor. Deci acesta aceastea poruncind, să întorcea spre desfătare, adunînd pre cei mari den priatени și den oaste spre cei ce era cu pizmă cătră jidovi. Iară mai marele pililor, Ermon, ce i s-au poruncit, cu tocmeale făcea. Și cei ce era spre aceastea poslușnici, cătră sară, ieșind, lega mîinile celor dosădiți și ceacalaltă întemeiare meștersuguaia prejur ei, pârîndu-li-se că preste noapte va lua acel neam tot deodată sfișitul peirii. Iară jidovii, carei să părea a fi pustii întru limbi de tot acoperemîntul, pentru nevoia cea cu legături, care îi cuprinsease pre ei de toate părțile, pre Atotțiitorul Domn și a toată putearea puternecind Cel milostiv Dumnezău al lor și Părinte, cu greu încetată strigare toți cu lacrimi l-au chemat, rugîndu-se ca să mute sfatul cel nedirept de asupra lor și să-i mîntuiască pre ei cu mare parte de arătare de moartea care era gătită la a picioare. Deci dară ruga acestora întins să suia la ceriu. Iară Ermon, pre cei nemilostivi pili adăpîndu-i, fiind plini de a vinului multă adăpare și de tămîie, la curte era mînecat pentru aceastea să spuie împăratului. Și aceasta den veacul vremii zidire bună, în zi și în noapte, puindu-se de Cela ce dăruiaște tuturora căroră El va vrea, parte de somn, au trimes cătră împăratul, cu prea dulce și adînc să cuprinse, cu lucrarea Stăpînitoriului, den cea fără de lege punere-înainte mult fiind greșit și den gîndul lui cel nemutat mult fiind mințit. Iară jidovii, scăpînd de ceasul care era sămnat mai nainte, pre sfîntul Dumnezăul lor lăuda și iarăș ruga pre Cel bun Împăcătoriu să arate tăria ceii mari putincioase mîinii Lui spre limbile ceale mîndre, Și fiind mai jumătate de a zeacea, cel ce era rînduit spre chemări, văzînd pre cei chemați că s-au strîns, viind mișcă pre împăratul și, abia deșteptîndu-l, i-au arătat că treace vreamea ospățului. Și făcînd cuvîntul pentru aceastea care împăratul socotind și întorcîndu-se spre băătură, porunci cei ce au venit la ospățu să șază în preajma lui; care și făcîndu-se, îi îndemna să să dea pre ei—cuvînța ospățului—spre desfătare, dentru multe cinstindu-se ei, să o puie spre parte de veselie. Și spre mult înainte mergînd voroava, pre Er-

mon chemîndu-l împăratul, cu amară înfricoșare îl întreba pentru care pricină s-au lăsat jidovii astăzi a fi vii? Și el arătînd că noaptea, ce i-au fost porunca, au adus la săvîrșire, mărturisind încă și priatени. Iară el, neomenia mai rea decît Falaris avînd, zise: „Să aibă ei har somnului de astăzi, iară negreșit la ziua cea de mîine aseamene gătește pilii spre a celor fără de cuviință jidovi peire“. Și zicînd împăratul, toți cei ce era de față, împreună lăudînd, voioș și cu bucurie s-au dus fieștecarele la casa lui și nu așa spre somn cheltuiră vreamea nopții, ca spre toate fealiurile de batjocuri a se meștersugi, spre cei ce să părea dosediți. Și cînd cînta cocșul de dimeneată, și Ermon—hiarale înarmîndu-le la curtea cea mare, unde să făcea jîrtve; iară mulțimile ceale de pren cetate s-au fost adunat cătră cea prea jalnică vedea, așteptînd dimineața cu sîrguială; iară jidovii, după cea fără de parte vreame trăgîndu-ș sufletul, cu rugă, cu multe lacrimi, în viersuri de jale, întinzînd mîinile la ceriu, să ruga Celui prea mare Dumnezău iarăș să ajute lor de pripă. Și încă razele soarelui nu să răvârsase, și împăratul pre priatini așteptînd, Ermon, stînd aproape, îl chema cătră ieșire, arătînd că cea ce au pohtit împăratul iaste gata. Și el, priimîndu-l și îngrozîndu-se de cea fără de lege ieșire, întru tot cu neconștiința cuprins fiind, întreba ce iaste lucrul spre care aceasta la el de sîrg s-au săvîrșit? Și aceasta era lucrarea Celui ce toate stăpîneaște Dumnezău, uitare spre cugetul lui puindu-i de ceale de mai înainte meștersugite. Spunea Ermon și toți priatini că: „Fiarale și puterile s-au gătit, împărate, după cea întinsă a ta punere-înainte“. Iară el, de ceale grăite împlîndu-se cu grea mînie, pentru căci cu pronia lui Dumnezău să rîsipise toată a lui cugetare, căutînd cu înfricoșare, zise: „De ar hi ție părinții tăi de față, au nașteri-de-feciori, această mîncare la hiară sălbateci ar fi gătit de sațiu, în locul celor nevinovați mie și strămoșilor miei, celor ce s-au arătat ales întru tot, cu întregă adeverită credință, jidovi. Și încă de nu mi-ar fi pentru dragostea care am crescut împreună și pentru slujbă, de viață pentru aceastea te-ai fi lipsit“. Așa Ermon nenădejduită, cu primejdie, frică luo, și cu vedea și cu fața să sfii. Și fieștecarele dentru priatini cu posomorîre furișîndu-se, pre cei adunați i-au slobozit pre toți, pre fieștecarele la a sa zăbavă. Iară jidovii, auzînd ceale de la împăratul, pre Cel luminat Dumnezău, Domn și Împărat împăraților, lăuda, și acest ajutoriu al Lui nemerînd ei. Și după legile aceastea, împăratul, adunînd iarăș ospățul, spre vese-

lie să să întorcă îi îndemna. Și pre Ermon chemându-l, cu înfricoșare zise: „De câte ori ți să pare ție tot pentru aceastea să-ț poruncesc, becisnice? Pre pili încă și acum îi armează pre mîine, spre a jidovilor stingere“. Iară ceia ce șădea împreună cu el rudeni, de cel neșăzăt al lui gînd mirîndu-se, grăia aceastea: „Împărate, pînă cînd ca pre niște vite ne vei ispiti? Poruncind acum al treilea rînd pre ei să-i stingă și iarăș asupra lucrurilor întorcîndu-te cu gîndul, strici cealea ce de tine-s poruncite, pentru carele cetatea pentru așteptare tînjaște și, înmulțindu-se cu adunări, iaste la griji de multe ori să nu să jefuiască“. Pentru aceea, cel întru toate [ca] Falaris, împăratul, înmulțîndu-se de nesocoteală și ceale ce să făcea cătră socoteala jidovilor întru el schimbări de suflet întru nemica socotind, nesăvîrșit jurămînt au întărit, rînduind pre aceștea fără de greșală să-i trimiță la iad, în genuchele și în picioarele fiarălor căzniț fiind; și apoi să oștească asupra Iudeii, tocma cu pămîntul să o puie, cu focul și cu sulilele, degrabă; și „cea necălcată de noi besearca lor“ cu foc să o arză, cu sîrguală; și celor ce facu acolo jîrtve pustietate în toată vremea să puie. Atuncea bucuroși ducîndu-să prietenii și rudeniile, cu credință rînduia puterile spre locurile cetății ceale mai cu bun prileju spre pază. Iară cel mai mare preste pili, hiarăle, ca cum am zice—spre așăzare cu nebunie aducîndu-le, prea cu bune mirosuri băuturi de vin tămîiat, groaznecul împodobite cu tocmealele; pre dimineață deci, cetatea fiind plină de mulțime nenumărată despre alergătura-cailor, întrînd [Ermon] la curte, spre cea ce era înaintea îndemna pre împăratul. Și el, umplîndu-și mintea lui cea păgînă de urgie grea, cu toată greutatea, împreună cu hiarăle s-au pornit, vrînd cu nevătămată inimă și cu luminile ochilor să vază cea duioasă și dosădită a celor de mai nainte însemnați surpare. Și cînd pili ieșia pre la poartă, și cea ce venia în urmă înarmată puteare, și văzînd jidovii praful cel de mulțimea călătoriei, și gîlceava cea cu greu sunet auzind, socotind ei a fi peirea vieții lor cea de apoi în clipeala ochilor, săvîrșitul ceii prea ticăloasă nădejdi, spre jale și plîngere întorcîndu-se, să săruta unul cu altul, îmbrățășîndu-se cu rudeniile, pre grumazi căzînd părinții la feciori și maicele la ceale tinereale, și altele, de curînd născuți prunci la țîță avînd, sugînd laptele cel de apoi; și încă și ceale de mai nainte ajutoriri ce s-au făcut lor de la ceriu știind ei, cu fața la pămînt cu toții odată căzînd, și pruncii osebindu-i de la țîțe, strigară cu glas mare foarte pre Cel Atotpu-

putearnicu rugînd să I Să facă milă cu arătare spre ei, acum cătră porțile iadului fiindu. Iară Eleazar oarecarele, om de folos den cei de țară preoți, la vîrsta bătrîneaților fiind și cu toată cea despre viață bunătate împodobitu, pre cei prejur el bătrîni potolindu-i a să ruga, Sfîntului Dumnezău să rugă aceastea: „Împărate mare, Țiitoriule preînalte, Întru-tot-țiitoriu Dumnezău, toată zidirea otcîrmuind, cu îndurările caută spre sămînța lui Avraam, spre fiii celui sfințit Iacov, al sfințitei Tale părți norod, striin în striin pămînt, fără de dreptate perind, Părinte! Tu pre Farao, putearnicul Egiptului, acestuia care s-au mulțit cu cară mai nainte de s-au rădicat cu fără de lege dîrjire și cu limbă mare grăitoare, împreună cu cea mîndră oaste, în luciul, înecați i-ai pierdut, lumina milei arătînd la neamul lui Israil; Tu pre Senahirim, cel ce cu nenumărate puteri s-au semețit, cel greu al sirianilor împărat, cu sulita tot pămîntul supuind și rădicîndu-să asupra sfîntei cetății Tale, greale [ocări] grăind cu semeție și cu dîrjie, Doamne, l-ai înfrînt, arătată arătînd la limbi multă tăria Ta; Tu pre cei de la Vavilon trei tovarăși, care-și dedeese în foc sufletul de bunăvoie, ca să nu să închine la ceale deșarte, cel arsu cuptoriu răcorind, i-ai mîntuit, pînă la un păru nestrîcați, pară de foc trimițînd la toți neprietenii; Tu pre Daniil cel lepădat în pămînt la lei, de zavisnice pîri, spre mîncarea hiarălor, la lumină l-ai adus nevătămat; și pre cel hrănit [în] adîncime Iona, care necruțat s-au topit în pîntecele chitosului, nevătămat la toți ai lui l-ai arătat, Părinte! Și acum nu zăbovi, Mult-milostive, al tuturor Acoperitoriu, de sîrgu Te arată celor den neamul lui Israil, și de urte și fără de lege limbi ocărîndu-se. Iară de iaste viața noastră cu necurății la înstriinare, mîntuindu-ne pre noi den mîna vrăjmașilor, în ce chip vei, Stăpînitore; ne piarde pre noi cu morte, nu cu ceale deșarte, cei ce gîndescu deșărt să să laude spre peirea celor iubiți ai Tăi, zîcînd: ‘Nici Dumnezăul lor i-au mîntuit pre ei’. Iară Tu, Cela ce toată tăria și toată puternicia avînd veacinice, acum caută, miluiaște pre noi, pre cei ce, după nesocotită ocară celor fără de lege, den viață ne premenim în chip de vicleani; înfricoșază-să limbile de putearea Ta cea nebiruită, astăzi întinde, puteare avînd, spre mîntuirea neamului lui Iacov. Roagă-Ți-se toată mulțimea pruncilor și părinții acestora cu lacrimi, arate-se la toate limbile că cu noi ești, Doamne, și nu Ț-ai întorsu fața Ta de cătră noi, ce, precum ai zis că, nici în pămîntul vrăjmașilor lor fiind, i-ai trecut cu vederea pre ei, așa săvîrșaste, Doamne“. Deci Eleazar săvîrșind ruga, împăra-

tul, împreună cu hiarăle și cu toată a puterii zborire, veni spre locul acela al alergătorilor de cai. Și văzînd jidovii, tare la ceriu strigară, cît și văile ceale ce era pre aproape împreună răsunînd, neconținute plîngeri să fie făcut în toată tabăra. Atuncea Cel Mare, Slăvit, Atotîitoriu și Adevărat Dumnezău, arătînd sfînta a Lui față, deschise porțile ceale cerești, dentru care doi slăviți îngeri, înfricoșați la chip, s-au pogorît, arătați la toți, afară den jidovi. Și stătură împotriva, și putearea vrăjmașilor o au împlut de gîlceavă, și de frică, și cu nemișcate obezi au legat, și supt frică fu și trupul împăratului, și uitare luo dîrjirea lui cea cu grea mînie. Și să întoarsără hiarăle asupra celor înarmate puteri care dempreună denapoi veniia, și-i călca pre ei și-i pierdea. Și să întoarsă urgia a împăratului spre jale și lacrimi, pentru ceale ce mai nainte la el s-au fost meștersugit, pentru că, auzînd strigarea și văzîndu-i pre toți cu fața la pămîntu, spre pierzare lăcrămînd, cu urgie prietenii înfricoșa, zicînd: „Alătura cu mine împărățiți, și pre tirani i-ați covîrșit cu neomenia, și pre mine, sîngur al vostru de bine făcătoriu, vă ispițiți de domnie și de suflet a mă premeni, pre ascunsu meștersuguind ceale ce nu folosescu împărăției. Cine au strîns aici pre cei ce au ținut noao cu credință țăriile țării, de la casele lor depărtîndu-i pre fieștecarele fără de socoteală? Cine așa fără cuviință au cuprinsu cu munci pre cei ce sînt de-nceput cu bun cuget cătră noi, întru tot osăbiți fiind decît toate limbile și ceale mai reale primejdii mai de multe ori decît [toți] oamenii au priimit? Dezlegați, dezlegați nedireaptele legături și la casele lor cu pace îi trimiteți, lăsînd ceale mai nainte făcute. Slobozîți pre fiii Atotîitoriu-lui cerescului Dumnezău cel viu, care de la ai noștri pînă acum strămoși neîmpiedecată, cu mărire, bună așăzare dă la ale noastre lucruri“. Deci acesta aceastea zise, iară ei, întru vreame fără de parte dezlegîndu-se, pre Sfîntul Mîntuitoriu, Dumnezăul lor, binecuvînta, atuncea den moarte fiind scăpați. După aceea, împăratul, la cetate mergînd, pre cel ce era preste venituri chemînd, porunci vinuri și cealealalte spre ospățu de treabă jidovilor să le dea pre zile șapte, judecînd pre ei [ca], în locul care s-au părut că vor lua pierzarea, într-acela cu toată veselie mîntuire a face. Atuncea cei mai nainte ocărîți și aproape de iad, și mai vîrtos la el întrați fiind, pentru cea amară și cu rea jale moarte, răsfațare de mîntuire întărînd, locul cel gătit de căderea și de îngroparea lor, cu șădeare l-au împărțit plin de bucurie. Și isto-

vind viersul plîngerii cel întru tot lăcrămat, luară cîntare de moșie, pre Cel mîntuitoriu și făcătoriu de seamne Dumnezău lăudînd și plîngerea toată și vaietul lepădînd, danțuri de veselie au împreunat, semn de pace. Așjderea și împăratul, pentru aceastea ospăț greu adunînd, neîncetat spre ceriu să mărturisiiia cu mare cuviință, spre cea minunată mîntuire ce s-au făcut. Și cei ce mai nainte la peire și mîncăți de pasări îi punea pre ei a fi, și cu bucurie scriîndu-i, au suspinat, cu rușine pre ei îmbrăcîndu-se și de cea cu suflare de foc îndrăznire fără de cinste stinși fiind. Și jidovii, precum am grăit mai nainte, întemeind cea mai denainte zise, vreame cu desfătăciune, cu mărturisiri blînde și cu cîntări pretrecea. Și de obște rînduînd pentru aceastea obiceiuri, preste toată nemernicia lor spre neamuri, zilele ceale zise mai nainte veselitoare au pus a le ținea, nu pentru băutură și lăcomie, ce pentru mîntuirea cea ce pentru Dumnezău s-au făcut lor. Și să rugară împăratului cerșîndu-ș slobozirea lor spre case. Și-i scriu pre ei den 25 ale lui pahon pînă în 4 ale lui epif, în zile 40, și împreună pun pierzarea lor den 5 ale lui epif pînă în 7, în zile trei, întru carele și cu mare mărire arătîndu mila Lui, Cel al tuturor Stăpîn negreșiți pre ei i-au mîntuit totodată. Și să ospăta, toate dîndu-li-se de toate de la împăratul, pînă la al 14 zi, întru carea și rugăciunea au făcut, pentru slobozenia lor. Și împreună lăudîndu-i pre ei împăratul, scris-au lor cea dedesupt iscălită carte cătră cei de pren cetăți voivozi, cu inimă tare osîrdia avînd: „Împăratul Potolomeu Filopator—celor de la Eghipt voivozi și la toți cei rînduiți preste lucruri, să să bucure și sănătoși să fie! Sănătoși sîntem și noi și fiii noștri, îndireptîndu-ne noao Cel mare Dumnezău lucrurile precum am vrea. Oarecari den priateni, cu rău nărav, mai des lîngă noi aflîndu-se, ne îndemnară ca să adunăm pre toți jidovii de supt împărăția noastră la un loc, să-i muncim cu înstreinate munci de vicleani, aducînd înainte ca nu cîndai cu bună așăzare vor fi lucrurile noastre, pentru răutatea carea au aceștea cătră toate limbile, pînă să va săvîrși aceasta. Cari și legați aducîndu-i pre ei, cu prăzi, ca pre niște robi și, mai vîrtos, ca pre niște vicleani, fără de nice o cercetare și iscodire s-au apucat a-i ucide, fiind cuprinși cu mai sălbatecă cruzie decît leagea tătarilor. Și noi asupra acestora mai vîrtos înfricoșînd, după blîndețele ce avem cătră toți oamenii, abia viața lor hărăzîndu-le, și pre Cel ceresc Dumnezău conoscînd negreșit, scutînd pre jidovi, ca un tată ce pentru fii pururea ajutoreaste, și socotînd

noi a prieteşugului pren care au cătră noi şi cătră strămoşii noştri adevărită bună cugetare, pre dreptate i-am slobozit de toate, ori fiece chip de vină, şi am poruncit fieştecăruia, toţi la casele lor să să întoarcă cu tot mijlocul, şi nimene lor întru nemică să le strice, nici a-i ocări pentru ceale ce au făcut fără de socoteală, pentru că să ştiţi că asupra acestora de vom meşterşugi cu rău vreun vicleşug sau îi vom mîhni pre ei întru tot, nu pre om, ce pre Cel ce stăpîneaşte a toată puterea, Dumnezău cel Preaînalt, împotrivoriu noao spre izbîndirea lucrurilor, întru tot, cu mîntuire pururea vom avea. Fiţi sănătoşi!“ Şi luînd cartea aceasta, n-au sîrguit îndată să fie spre purcedere, ce pre împăratul au rugat pentru cei den neamul jidovilor carei pre Cel Sfînt Dumnezău de bunăvoie au viclenit, şi leagea lui Dumnezău, să li să facă pren ei cea ce să cuvine certare, zicînd că cei ce pentru pîntece au călcat poruncile ceale dumnezăieşti, niceodinioară vor gîndi bine nici la poruncile împăratului. Şi el, zicînd ei adevărul, au priimit şi, luîndu-i, deade lor voie slobodă de toate, pentru ca pre cei ce au călcat leagea lui Dumnezău să-i piarză, în tot locul cel de supt împărăţia lui, cu îndrăznire, fără de nici o împărătească biruinţă sau socoteală. Atuncea prealăudîndu-l pre el, precum să cădea, preoţii şi toată mulţimea lor glăsuînd aliluia, cu bucurie s-au despărţit. Şi aşa, pre cei ce au căzut, den cei pîngăriţi, fiind de o limbă cu ei, pre drum, îi certa şi cu arătări [din lege] îi omorîia. Şi întru aceaeaş zi au ucis mai mulţi decît 300 de bărbaţi; şi au făcut veselie cu bucurie, prinzînd pre cei pîngăriţi. Iară aceştea carii au avut pre Dumnezău pînă la moarte, desăvîrşit dobîndirea mîntuirii luînd, purceasără den cetate, cu de toate fealiurile de flori cu bun miros cununaţ, cu veselie şi strigare cu laude şi cu de toate viersurile cîntări, mulţămînd Dumnezăului părinţilor lor celui Sfînt, Mîntuitoriu lui Israil. Şi sosind la Ptolemaida, ceaea ce să cheamă pentru a locului fiinţă Rodoforon, ce să zice „purtătoare de trandafir“, întru carea au îngăduit pre ei tabăra, după obştescul lor sfat, 7 zile acolo au făcut băutura de mîntuire, împăratul dîndu-le lor cu blîndeaşte ceale cătră venire toate, fieştecăruia pînă la casa lui. Şi sosind cu pace cu ceale cuviitoare mărturisiri, aşijderilea şi acolo au stătut a ţinea şi aceaste zile, la vremea nemerniciei lor, de veselie, carele şi sfinţindu-le cu stîlp la locul ospăţului, ruga întemeind, s-au dus nevătămaţi, slobozi, prea veaseli pre pămînt, şi pe mare, şi pe rîu, mîntuindu-se fieştecarele, cu a împăratului poruncă, la casa lui, şi mai multă biruin-

ţă decît mai nainte întru vrăjmaşi avînd, cu mărire şi frică, întru nemica de nimenea clătindu-se den averile lor. Şi toate ale lor toţi le-au luat cu carte, cît ceia ce au fost avînd cîte ceva, cu frică mare le da lor, măririle Celui preamare Dumnezău făcînd deplin, spre mîntuirea lor. Bindecuvîntat Izbăvitoriu lui Israil întru cei de-a pururea ani!

Amin!

